
Sobienie Biskupie, st. 9, gm. Sobienie Jeziory, woj. mazowieckie, AZP 62-69/97

Informator Archeologiczny : badania 34, 168-169

2000

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

a) budowle mieszkalne,

b) budowle naziemne,

c) jamy – najliczniejsza grupa obiektów, wśród których przeważały jamy o charakterze odpadkowym. Jamy zasobowe (nieco większe od poprzednio wymienionych) pełniły niewątpliwie funkcję jam-piwniczek. Choć funkcję tych obiektów trudno jednoznacznie ocenić bez dodatkowych badań specjalistycznych, niemniej z charakteru ich wypełniisk (z reguły o dwuwarstwowym układzie), ich morfologii oraz rodzaju odkrytych źródeł ruchomych (fragmenty naczyń zasobowych) można z dużym prawdopodobieństwem uznać wyżej wymienioną kwalifikację funkcjonalną,

d) jamy postłupowe – również liczna grupa obiektów, wśród których część tworzy współcześnie wyznaczone zarysy konstrukcji budowli naziemnych (wskazane wcześniej). Pozostałe jamy słupowe funkcjonalnie są obecnie nieokreślone, a zapewne ich część pozostanie także nieokreślona pod względem kulturowym,

e) paleniska i ogniska – stanowi je grupa zaledwie kilku obiektów, wśród których udało się zauważyć pewną tendencję w ich lokalizacji. Pierwsza grupa wystąpiła na peryferiach osady, poza obszarem o zwartej zabudowie, a kolejne stwierdzono w niewielkiej odległości od budynków mieszkalnych.

f) piece.

Chronologicznie materiały osadowe kultury przeworskiej, na podstawie reguł wykonawstwa i form ceramiki naczyniowej (w niewielkiej zaś części na podstawie źródeł pozaceramicznych), można odnieść w zdecydowanej większości do fazy A2-A3 młodszego okresu przedrzymskiego. Trzeba jednak zaznaczyć, iż w zachodniej partii stanowiska wystąpiły obiekty z materiałem „młodszym” chronologicznie, datowanym już na okres wczesnorzymski. Do tej kategorii obiektów kwalifikuje się bez wątpienia źródła odkryte wcześniej w ww. półziemiance, jak też zapewne wiele innych jam i dołków postłupowych z tej części stanowiska. Najprawdopodobniej stanowią one część odkrytej na sąsiednim stanowisku (Sługocinek, st. 13) osady tej kultury, datowanej właśnie na okres wczesnorzymski.

4. Ślad – punkt osadniczy z okresu wczesnego średniowiecza. Ten horyzont chronologiczny wyodrębniono na podstawie zbioru około kilkunastu fragmentów ceramiki, zarejestrowanych wyłącznie w warstwie naturalnej. Dotychczas nie odkryto na tym stanowisku żadnych obiektów nieruchomych z tego okresu. Na podstawie zanotowanych na ceramice wątków ornamentacyjnych można wstępnie datować źródła z tego czasu na fazę E wczesnego średniowiecza. Niewątpliwie ślady osadnictwa wczesnośredniowiecznego na tym stanowisku należy wiązać z funkcjonowaniem zwartego osadnictwa z tego okresu czasu, zarejestrowanym na sąsiednim stanowisku Sługocinek 13.

Przewidziano kontynuację badań, a dotychczas odkryte materiały oraz dokumentacja są przechowywane w siedzibie Centrum Badań Archeologicznych Fundacji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Sługocinek, st. 13,
gm. Golina, woj. wielkopolskie,
AZP 57-38/58

patrz: środkowa, młodsza i późna epoka brązu

SOBIENIE BISKUPIE,
st. 9, gm. Sobienie Jeziory,
woj. mazowieckie, AZP 62-
69/97

- ślady osadnictwa neolitycznego
- cmentarzysko kultury grobów kloszowych z wczesnej epoki żelaza
- cmentarzysko kultury przeworskiej z młodszego okresu przedrzymskiego i wczesnego okresu wpływów rzymskich
- cmentarzysko kultury wielbarskiej z późnego okresu wpływów rzymskich
- ślady osadnictwa z okresu nowożytnego

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone od 2 do 16 czerwca przez mgr. Jacka Andrzejewskiego, przy współpracy J. Prochowicza (autor sprawozdania, Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie). Finansowane Mazowieckiego WKZ i Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 50 m².

Wyeksplorowano 14 obiektów, w tym 6 grobów kultury przeworskiej datowanych na fazy B1b-B2, 3 groby kultury wielbarskiej datowane na młodszy okres rzymski, 1 lub 2 groby kultury grobów kloszowych z młodszej epoki żelaza, 2 obiekty neolitu strefy leśnej oraz 2 obiekty nowożytny. Ponadto odkryto warstwę będącą zapewne pozostałością warstwy użytkowej cmentarzyska. Miała ona barwę czarnobrunatną i znajdowano w niej stosunkowo liczne fragmenty naczyń, kości ciałopalnych, a także fragmenty przedmiotów metalowych i grudki stopionego szkła.

Wyposażenie grobów kultury przeworskiej, poza grobem 11, było raczej ubogie. Znajdowano w nich na ogół fragmenty naczyń, pojedyncze przedmioty z żelaza lub brązu (groby 10, 1 la, 14), pojedyncze stopione paciorki szklane (groby 3 i 10) i grudki stopionego srebra (groby 3 i 10). Na tym tle wyraźnie odróżnia się grób 11, w którym oprócz fragmentów ceramiki znaleziono łącznie 12 przedmiotów metalowych, m.in. 4 zapinki brązowe typu A.68, główkę szpili brązowej i żelazne szydło w kościanej oprawce. Najliczniejszą grupę zabytków metalowych w inwentarzach grobowych kultury przeworskiej stanowią brązowe zapinki A.68 (6-7 szt.). Na szczególną uwagę zasługuje jedna z nich (grób 11a), której najbliższe analogie znajdujemy na terenach obecnych Czech i Słowacji.

W inwentarzach grobowych kultury wielbarskiej zwraca uwagę stosunkowo duża liczba fragmentów naczyń toczonych na kole. Poza nimi należy wymienić fragment zdobionego glinianego guzka, brązową zapinkę typu A. 162 i pierścień typu Beckmann 16.

Materiały z badań i dokumentacja znajdują się w Państwowym Muzeum Archeologicznym w Warszawie.

Badania będą kontynuowane.

SOBÓTKA, st. 1, gm. Dąbie, woj. wielkopolskie

- osada kultury przeworskiej

Ratownicze badania archeologiczne, przeprowadzone od 30 października do 30 listopada pod kierunkiem M. Polcyna (Fundacja Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu). Finansowane przez Agencję Budowy i Eksploatacji Autostrad.

Sobótka, st. 4, gm. Dąbie, woj. wielkopolskie, AZP 59-45/8

patrz: neolit

STANISŁAWIE, st. (Aut. 37), gm. Tczew, woj. pomorskie

- ślady osadnictwa kultury amfor kulistych? (neolit)
- osada kultury wielbarskiej (okres wpływów rzymskich)
- osada z okresu wczesnego średniowiecza

Ratownicze badania archeologiczne, przeprowadzone od 10 kwietnia do 15 września pod kierunkiem A. Gołębiowskiego (Pracownia Konserwacji Zabytków w Warszawie). Drugi sezon badań.

Wyniki badań zostały opublikowane w „Raporcie 2000”, s. 12.

STROSZKI, st. 1, gm. Nekla, woj. wielkopolskie

- osada kultury pomorskiej
- osada kultury przeworskiej
- osada kultury wielbarskiej
- osada wczesnośredniowieczna

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone pod kierunkiem Ewy Stelmachowskiej i Alicji Gałęzowskiej.